Gesprek 8 juni 2022

19:30 – 20.30u	**CDA**	**Bo ter Braak** **Wouter Leushuis**

Formateur: **Joop Wikkerink**
Bestuursondersteuning: **Odette Haandrikman**

Meeschrijfverslag / aantekeningen: vertrouwelijk voor de aanwezigen

Aanleiding:
Gesprek over tussenverslag en advies formateur Joop Wikkerink van 6 juni jl.
"Formateur adviseert verder te vernieuwen met het CDA
In het tussenverslag 'Verder met vernieuwing' heeft formateur Joop Wikkerink aan de gemeenteraad van de gemeente Borne laten weten dat de VVD uit het formatieproces is gestapt. Wikkerink adviseert een voortzetting van de formatiegesprekken met GB90, GroenLinks/PvdA en het CDA."

Gesprek:
Wouter:
Ontwikkelingen afgelopen week in een ander daglicht heeft gezet. Afgelopen zaterdag zijn wij benaderd door Karin en Marja en geïnformeerd dat VVD afziet van coalitievorming. We hebben een intensief gesprek gehad met hen. We waren ook nieuwsgierig naar aanleiding en hebben toen het perspectief vanuit Karin en Marja gehoord. Uiteraard kwamen we ook terzake en werd de vraag gesteld hoe in de wedstrijd, er werd gevraagd het gat in te vullen die de VVD achter zich laat. We zijn vertrokken met antwoorden op vragen, maar ook restvragen. Daarna hebben we onze fractie geïnformeerd als overdenking tijdens Pinksteren. Gisteren is de hele fractie bij elkaar geweest en hebben hen deelgenoot gemaakt. Daarin werd ook aangegeven dat het goed is om in het kader van openheid en transparantie eerst het gesprek met Joop / formateur aan te gaan.

Bo:
Wat voor ons opvallend was van afgelopen weekend, was de noodzaak dat we zaterdagmiddag in gesprek moesten. We hebben ruimte gemaakt. We hadden eenzijdig het verhaal gehoord over het vertrek en uitstappen van VVD. Onze eerste vraag was waarom de formateur niet aanwezig bij dat gesprek, op dat moment en die plek. We kregen het gevoel beïnvloed te worden over de gang van zaken over de VVD. Naar buiten toe verhaal VVD, voorbeeld Karin geen wethouders etc en andere zaken gezegd. Vraag ligt, wat is er gebeurd dat VVD eruit is gestapt. Benieuwd naar de informatie van de formateur over uitstappen VVD. Er gaan verschillende verhalen rond.

Joop:
Het is een feit dat Karin en Marja jullie op zaterdag hebben benaderd. Zaterdagmorgen nadat de VVD zich had uitgesproken over dat zij niet meer mee wilden doen hebben we een zorgvuldige lijn van communicatie afgesproken. Onder andere dat de formateur het in een verslag zet en dat niemand de pers zelf zou benaderen. Het moest heel zorgvuldig. Ik kan wel in een advies schrijven wat er gebeurd is, advies geven verder met het CDA en hoe verder te gaan. Echter moet die partner dat wel vooraf weten, dat was de aanleiding om direct en rechtstreeks contact te zoeken met Bo. Bedoeling daarvan is dat je de informatie krijgt en weet dat het in het verslag komt en vervolgens nadenkt over de vraag. Iedereen heeft op dezelfde manier, zelfde tijdstip info gekregen. We vonden het heel erg belangrijk eerst de raad informeren. Vrijdag is Jan Pierik hierover geïnformeerd. Eerder traumatische ervaring als raad dingen uit de krant te moeten lezen. Daarom hebben we nu deze stappen gezet.
VVD was afgehaakt, dat staat beschreven in het tussenverslag. Aantal gesprekken gevoerd met de 3 fracties. Op 4 juni zouden we over de inhoud met elkaar spreken. Daarvoor waren een aantal gesprekspunten benoemd (zie tussenverslag formateur – de schuine tekst) als voorstel voor invulling van die dag.

Op Hemelvaartsdag werd de formateur gebeld door VVD naar aanleiding tbv informeel gesprek met andere fracties op de zondag na Hemelvaartsdag. Hierbij is de formateur niet aanwezig geweest. Vorige week maandag gaf VVD aan over het ervaren stijlverschil. De open directe stijl van de VVD waar de andere fracties moeite mee hebben. Inhoudelijke punten werden op dat moment wel doorgegeven. Een naam van een wethouderskandidaat werd door VVD niet genoemd. GB90 en GL/PvdA hadden het wel doorgegeven. In de gesprekken (op die maandag) is dit onderling niet doorgegeven omdat niet iedereen de namen hadden gemeld. Onderbouwing, eerst zeker weten of er een klik is, liefst nog eerst de inhoud eens zijn, dan nog met eigen fractie met kandidaten spreken en dan nog met alle drie de kandidaten te spreken (Wouter benoemt zorgvuldigheid). Er wordt wel van iemand wat gevraagd en ook om zich binden. Daarom die zorgvuldigheid. De VVD was erover aan het twijfelen en dat kwam na die zondagavond naar boven. Vervolgens kwam het telefoontje, verschil in stijl en optreden, bang niet 4 jaar vol te houden. Dan valt het kwartje de andere kant op.

Bo:
Samenwerking GB90 en VVD was opvallend irt afgelopen weken en ook jaren in wat je ziet en hoort. Bij de laatste raadsvergadering irt verstandhouding kwam dat ook naar voren. De verschillende meningen en houdingen van die fracties, dat is nogal een risico om deze partijen zo bij elkaar te zetten. Hoe is dit in de gesprekken naar voren gekomen, wij hadden er een hard hoofd in. Alles wat je voelde en merkte, er zat een behoorlijke fricties. De vraag is of er nog iets aanvullends is gebeurd die zondag?

Joop: het informele gesprek was op initiatief van VVD, het was een informeel gesprek bij Karin thuis (formateur en ondersteuning was daar niet bij aanwezig). De opvattingen van dat gesprek zijn divers.

Bo:
Karin en Marja, voor hen voelde het niet altijd even vertrouwenwekkend, tussentijdse gesprekken zijn geweest. Best wat dingen onderling zijn gedeeld irt wie er wel of niet mogen meedoen door meerdere personen. Brengt unheimisch gevoel bij ons. Gevoel na afgelopen zaterdag overhouden, dat zij aangaven dat hadden we zo niet moeten doen, bij voortschrijdend inzicht hadden we ook anders kunnen besluiten. Nu het CDA vers vanuit reservebankje en mag als 2^{e}, dat in dat gesprek dan meteen ook zwarte piet naar VVD wordt geschoven vinden wij lastig. Had ook gesierd ‘we zijn er niet uitgekomen’.

Joop:
VVD heeft stekker uitgetrokken etc. De vraag ‘Had je dat niet kunnen zien aankomen?’ Ja ik wist dat er een risico in, maar er zat wel een soort hoop achter. Iedereen gaf in elk gesprek aan het moet anders. VVD gaf aan dat ze bereid zijn verantwoordelijkheid te nemen, ze zagen een raadsakkoord niet zitten, maar deden hierin wel mee, vervolgens knapt het af op klik. Er zat een zeker risico in, maar ook hoop.
Het CDA was al verder met bestuurlijke vernieuwing en het idee was om vanuit de raad dat als mooie initiatief te kunnen brengen. VVD was de felste oppositie en in de samenwerking met een raad die wel vooruit wilt, dan had er wel een mooie constructie kunnen ontstaan. VVD wilde dat in eerste instantie ook , maar bleek bij voortschrijdend inzicht dit toch niet te willen. GB90 en GL/PvdA zagen dat ook gebeuren in de afgelopen weken. Jammer dat er nog niet over de inhoud was gesproken, maar zij zagen het ook aankomen. In het begin van de gesprekken was er bij mij een positieve insteek, maar na het eindadvies van informateur en wat er toen in de raad gebeurde en de stijl van fractievoorzitters VVD en GB90 om daar zo niet meer zakelijk mee om te gaan.

Wouter:
moment van advies: te laat met zichtbaar van het nieuw elan van het CDA, 3 weken later blijkbaar wel. Advies GB90 op pad, advies van GB90 of Joop.

Joop: dat is mijn advies geweest

Wouter: onderling wordt gelonkt, dusdanig concreet geweest. Als het GB90 had gelegen dan hadden we meteen mee mogen doen.

Joop: Wat er in de wandelgangen is gezegd heb ik niet meegekregen. Tussen GB90 en mij is er geen enkel contact geweest, in hun beleving was de raad de opdrachtgever en niet zij. In tegenstelling tot andere formatieprocessen nooit contact met Karin gehad rondom voortgang van het proces.

Wouter: inkoppen van het advies en de tijd tot nu, 25 mei – 4 juni zat veel tijd tussen in onze beleving.

Joop: 24 mei advies als informateur uitgesproken en op 25 mei al gestart met een voorstel om te starten (mail 26 mei – schuine tekst in tussenverslag) op ma 30 mei. Daartussen zat Hemelvaartsweekend van do 26 mei tm zo 29 mei. Die zondag de 29stewas het informele gesprek en op maandag 30 mei de 3 gesprekken. Za 4 juni zou de inhoud worden besproken, echter dat liep anders.

Bo:
Het gevoel heerst dat we van het reservebankje worden gehaald. In het eindverslag stond dat we 4 jaren moesten blijven werken en nog geen bestuurdersrol moeten oppakken, 3 weken later zijn we er klaar voor. Dat werd ook aangegeven in gesprek door Karin en Marja. Voelt niet prettig om als partij zo te worden neergezet. Ook in de gesprekken tussendoor: 'Jullie doen ook mee'…… ons gevoel hierin, aai over de bol. Voelt niet prettig voor ons en ook bij onze achterban en in onze eigen fractie. Het is niet zomaar gezegd dat we zomaar instappen. Gezien de teksten in verslagen wat maakt het dat jij als formateur dit advies doet in het tussenverslag..

Joop:
Ik begrijp dat gevoel. In het eindverslag staat dat ik het niet logisch vind om CDA in EERSTE INSTANTIE bij de gesprekken te betrekken. Ook praktische reden omdat er 3 wethouders moeten zijn. Gezien de gesprekken toen en de opstelling van de 3 partijen. Roept wellicht gevoel op van reservebank. Eerst met de drie andere partijen proberen en voor jullie rol tav bestuurlijke vernieuwing etc te zien. Als CDA in college dan wel klus erbij krijgen. Intern de boel verder op orde te krijgen en zorgen dat de, boel op orde blijft. Bestuurlijke vernieuwing dan in de raad te ontwikkelen en ook tegelijkertijd ook klus in wethouders ploeg en nog als college. Dan ook met raadslid BOL. Dan zou je nogal een klus hebben. Voor Borne het goede zoeken, er zijn een aantal partijen die wat meer vernieuwing willen. NU moet ik constateren dat VVD wat op de oude voet door wil gaan, had ik anders verwacht en gehoopt. Vond het raar dat Bert OL er op DAT moment uit ging.

Bo:
Wij hebben jou in 2e gesprek gevraagd of jij naar ons daartoe vragen over had. In fractie verhouding dat ging goed. Daar heb jij ons geen vragen over gesteld. Dan had je ook gehoord dat het voor ons ook een feitelijke kwestie was, betrokkenheid was vanaf dec al niet en zijn we met een mixclub verder gaan bouwen. Vind dat wel heel jammer.

Wouter:
Gevoel van een kans op dat moment gemist om daar meer duiding te geven. Eindverslag voelt als met een stok geslagen te zijn ipv dat 2e gesprek meer duiding aan kunnen geven. We waren als CDA al verder dan het leek. We moesten het toen nog een keer verstouwen.

Joop:
Als het zo opgevat was, dan sorry daarvoor. In mijn beeld zag ik een fractielid die was vertrokken en een effect op een belangrijke getalsmatige verhouding en werd het gecompliceerder. Nu mijn advies in het tussenverslag, dat is ook gebaseerd op jullie reactie op het eindverslag (24 mei raadsvergadering) waarin jullie positief en constructief heb gereageerd, dat door jullie het nieuwe elan werd getoond om het beste van Borne te laten zien.

Wouter: We hebben 2x een gesprek met informateur gehad, we waren 2x enthousiast en onze grafstemming was daardoor nog groter bij het lezen van het eindverslag / advies voor welke fracties te formeren.

Joop: We kunnen niet alle 19 in dat college, op een gegeven moment een bepaalde keuze te maken. VVD deed toch mee met een raadsakkoord en de vernieuwing op dat moment. Maar toch niet helemaal nu. Grote geheel bezien op dat moment.

Bo: Wij kennen de VVD fractie en hun werkwijze en dat maakt het voor ons makkelijker te zien welke richting zij opgaan.

Wouter: we zijn van hoor en wederhoor en hebben contact gezocht met VVD na verhaal van zaterdag om in openheid met elkaar te spreken.

Wouter: Hoe nu verder? Wij hechten er veel waarde aan zorgvuldigheid voor de factor tijd te stellen. Inventarisatie in eigen fractie is door ons gedaan en hebben nu sterk de behoefte eerst terug te koppelen zodat we een gezamenlijk beeld van de nieuwe werkelijkheid kunnen vormen. Wij willen graag extra tijd hebben en verwacht nog geen ja/nee te kunnen zeggen. Willen graag met fractie een weloverwogen besluit maken en zorgvuldigheid hierin hebben.

Joop: Dat is ook de insteek van het gehele proces, zorgvuldig en erover willen praten. Op een gegeven moment ook met anderen erbij te praten om te kijken. Besturen van Borne in een vernieuwende richting.

Wouter: Duidelijkheid en bestuur, wat recht doet voor Borne. Het verhaal wat nu speelt, heeft matige pers over zich heen. Nu in snelkookpan drukken, dat nu niet doen. Opties staan open, bewust ook verantwoordelijkheid van tijd nemen.

Joop: het is nu openbaar - Borne Boeit zal jullie bellen, daarop voorbereid te zijn.

Bo: interview Borne Boeit (Borne Lokaal) was 3 weken geleden gepland, toch door laten gaan vanmiddag, er is niets gezegd wat nieuw is.
De raad is continue meegenomen in dit proces, Borns akkoord en samenwerking. Fracties op de hoogte zijn van ins en outs, tussenverslag is gedeeld. Opdracht formateur, wel over hoor en wederhoor voor iedereen. Hoe kijk jij ernaar om het in een raadsvergadering te bespreken?

Joop: Het tussenverslag formateur past wel in de opdracht aan de formateur (van 24 mei). We gaan de volgende stap maken, dan wellicht nog een tussenverslag of een eindverslag. De discussie in de raad zie ik op dit moment nog niet zo (staat de raad vrij), maar de vraag is wat zou je willen bereiken.

Wouter: verantwoording afleggen, logisch in de lijn van processtappen. Vanuit eerste hand kunnen vernemen en door.

Joop: Ik twijfel aan de meerwaarde op dit moment en die discussie kun je ook bij het eindverslag voeren over ieders opstelling en het gehele proces. Dat zou ik wellicht wat zuiverder vinden om dit aan het eind te doen. Dat is wat meer evenwichtiger. Vragen zouden aan mij worden gesteld, echter de vergaderorde is dat de raad met elkaar in gesprek is. Meerwaarde hierin zit er nu minder in.
Jullie geven aan ‘Geef ons tijd’. Mijn vraag: wat heb je nodig om besluiten te nemen? Jullie hebben nu met Leo, Karin, Marja en mij gesproken.

Bo: We gaan met onze fractie in gesprek. Ook behoefte met Karin en Marja gewoon nog een kop koffie te drinken en wellicht ook met Leo. Zaterdag enige gesprek gehad daar veel informatie. Hoe ziet het er voor ons uit, wat speelt er dan en wat is voor nodig.

Joop: Wat ook kan is een informeel gesprek onder mijn leiding om dat gesprek te voeren met de afgevaardigden. Gewoon een open gesprek over hoe we er over denken. Met de mogelijkheid voor jullie om dan een besluit te kunnen nemen en de achtergronden te weten.

Wouter: goed te weten dat dit tot de mogelijkheid behoort. We zijn nu beter in staat 360-gr om ons heen te kijken. Ook goed te weten dat formateur dit aanbiedt en tot de mogelijkheid bestaat.

Joop: Wel benoemen dat de tijd voortschrijdt. Raadsvergadering kadernota – verzoek burgemeester, ons best daarvoor doen. Wanneer dat niet lukt dan zal het oude college dat op zich moeten nemen. Dan kan het ook half juli worden voordat er een nieuw college is.

Bo: Wij hebben een paar dagen nodig in 1ste instantie en dan ook meer duidelijkheid kunnen geven hoe we erin staan.

Wouter: uiterlijk dinsdag aangeven hoe we erin staan. Onze club heeft een aantal teams en dan hebben we ruim de tijd.

Bo: overdag zijn wij beperkter omdat het werkdagen voor ons zijn.

Joop: prima tav dinsdag, neem mee dat zaterdagmorgen een optie kan zijn. Dan hebben jullie ook een afgerond informatiebeeld. Tav het totaalproces: wij waren nog niet zover dat er over pfh of voorkeuren gesproken werd. Dat zal het daar eerst over gaan en over verschillen van inhoudelijke punten.

Bo: ook over de vorm.

Joop: ja klopt, er zijn verschillende mogelijkheden, hij legt svz toe, bijvoorbeeld een uitvoeringprogramma college. Wel mooi vinden om geen coalitieprogramma te hebben maar met uitvoeringsprogramma en met startnotities e.d. te werken. Dan minder zekerheid vooraf in de afspraken hebben, maar wel inzet op proces, werkwijze en rollen.

Wouter: niet veel voorbehouden te hebben hierin. Moeten gaan nadenken, wat zijn eisen die wij willen inbrengen.

Joop: inhoudelijke punten, windmolens, vluchtelingen (brief Rijk).
Fijn zou vinden tot dinsdag dat jullie iedereen spreken, wanneer antwoord positief, dan samen proces in en nadenken over kandidaten en dat met elkaar te delen en te spreken. 3 kandidaten bij 3 fracties kennismaken. Rekening te houden met 10 werkdagen integriteitstoets.

Bo: vraag aan Joop om terugkoppeling te geven aan GB90/GLPvdA.
Koffiegesprek met Joop erbij als mogelijkheid.

Joop: akkoord, mee eens.

Ter info na afloop: Joop maakt mail voor GB90 - GL/PvdA en zal hen morgen bellen voor de terugkoppeling.